

Nr 13.

Av herr **Luterkort**, om rätt för befattningshavare i centrala ämbetsverk att överklaga tilldelad disciplinär varning.

Uti flertalet av de för de centrala ämbetsverken gällande instruktioner förekommer beträffande befattningshavare inom verken bestämmelse, att om befattningshavare gör sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller vanvördnad mot förman eller olydnad, styrelsen äger efter omständigheterna i första hand tilldela befattningshavaren varning. Över tilldelad varning får i dylika fall klagan icke föras.

Sistnämnda regel, vilken hitintills bibehållits såsom princip ifråga om de disciplinära förhållandena inom statens ämbetsverk, synes, enligt min uppfattning, icke lämpligen böra bibehållas.

Det kan givetvis icke bestridas, att det krav å arbetsduglighet, ordning, flit och allmän disciplin, som ledningen inom ett statens verk måste ställa å varje befattningshavare även måste föranleda rätt för verket eller dess chef att meddela befattningshavare, som i ett eller annat avseende brister i berörda hänseenden, erforderliga föreställningar och varningar, — allt utan nödvändighet att låta komma till offentlighet eller till mera officiella former för föreställningarnas eller varningarnas verkställande.

Hänsyn till verkets prestige eller statens intressen i övrigt synes emellertid ingalunda betinga regeln, att, där *varning* kommer till användning såsom *verkligt disciplinärt straff*, den bestraffade ovillkorligen skall vara utan rättsmedel. En sådan princip synes mig snarare vara ur det allmännas synpunkt betänklig, detta icke minst i vårt land, där den individuella känslan för den rättliga integriteten är så starkt utvecklad, framför allt lär det vara uppenbart, att ett bibehållande av ifrågavarande regel icke är ägnat att skapa den rakryggade självständighet hos statens ämbets- och tjänstemän, som åtminstone jag för min del anser vara en av de viktigaste betingelserna för att dessa ämbets- och tjänstemän må kunna utföra ett fullödigt arbete i det allmännas tjänst, icke blott ett mer eller mindre intensivt byråkratiskt försvarsarbete. Det bör åligga staten att värna om alla sina arbetares fulla samsvetsfrihet. Det har inom ämbetsmannavärlden icke alltid stått fullt väl till härutinnan. Och själv har jag i åtskilliga fall haft tillfälle att iakttaga såväl fysiskt som psykiskt nedbrytande verkningar av osonade disciplinära orättfärdigheter. Utan att i detta sammanhang därtill taga någon position, anser jag mig dock kunna peka på ett under fjoråret förelupet fall inom riksräken-

skapsverket, vilket nu, på justitieombudsmannens initiativ, är föremål för vidare rättslig utredning.

Anmärkas må tillika, att regeln om att tilldelad disciplinär varning icke får överklagas, åsidosatts genom statsmakternas beslut rörande fjorårets stora polisreform. De sakkunniga, vilka av chefen för socialdepartementet tillkallats för att biträda med granskning av inom departementet utarbetat förslag till omorganisation av polisväsendet i riket (Bernhard Eriksson, Sven Bengtsson, G. A. Björkman, Joh. Johansson och Adolf Olsson) uttalade *enhälligt*, att enligt deras åsikt polisman, som erhållit varning, borde vara berättigad att i vanlig ordning överklaga varningsbeslutet, och hemställde de sakkunniga förty, att ur det föreslagna polisreglementet måtte uteslutas, vad där stadgats angående förbud mot klagan över meddelad varning. Departementschefen följde detta förslag av de sakkunniga.

På grund av vad jag anfört hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i gällande instruktioner för statens centrala ämbetsverk, att i instruktionerna förekommande förbud mot klagomål över meddelad varning må bortfalla.

Stockholm den 15 januari 1926.

S. Luterkort.